

10. Vízkereszt utáni negyedik vasárnap.

A TISZTA ISTENTISZTELET.

Jakab 1, 27
Jakab 1, 19 - 27

Az ember Isten tisztetére teremtetett. A Heidelbergi Káté szavaival így valljuk ezt: "Isten az embert jóvá és a maga hasonlatosságára, azaz valóságos igazságban és szentségben teremtette avégre, hogy teremtő Istenét igazán megismerje, szívből szeresse és vele örökkétartó boldogságban élvén Őt dicsérje és magasztalja." /6. kérdés/

A reformáció azt a gyülekezeti összejövetelt, ahol az Ige hirdettetik, a sákramentumok kiszolgáltattnak, ahol éneken és imádságban emelkedik fel lelkünk a mi Istenünkhöz: istentiszteletnek nevezte el. Azaz, amikor együtt vagyunk a templomban, mi istentiszteletet gyakorolunk. De, jaj, ha istentiszteletünk vége van a záró énekkel és a perselyadakozással. Jaj, ha elfelejtjük az alapvető bibliai és reformátori tanítást, hogy az élet és a templom, az élet és az istentisztelet nem válhatnak el egymástól, mert akkor "hiábavaló" lesz az istentiszteletünk, s akkor Jézus Krisztus felforgatja a templomot. /Jn. 2,13-17/

Alapígenként Jakab apostol a tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet útját mutatja meg. Előljáróban elmondom, hogy bár mi e helyen megszoktuk a szép szöveget: "tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez:", jó ha tudjuk, hogy a fordítások nem egyöntetűen beszélnek istentiszteletről. Fl. Károlyi Gáspár "isteni szolgálat"-ról, más fordítások "kegyesség"-ről, "vallásosság" ról szólnak. Nos, alapígenként azt mondja meg nekünk, hogy miben áll a tiszta, az igazi, a helyénvaló, szeplőtlen kegyesség, isteni szolgál-

lat, a tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet:" meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, és szeplő nélkül megtartani magát e világtól." Figyeljük csak meg, mennyire együtt cseng alapígenk két boldogmondással: "Boldogok az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek. Boldogok akiknek szívének tiszta: mert ők az Istent meglátják." / Mt. 5, 7-8 /
 Így is foglalom össze alapígenk tanítását: a tiszta istentisztelet: irgalmasság és tisztaság. "Meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban", ebben irgalmasság van; "szeplő nélkül megtartani magát e világtól", ebben tisztaság van.

1. Az irgalmasságról.

Jakab apostol az árvákat és az özvegyeket említi, mint akik a szeretetre, támogatásra leginkább rá vannak szorulva. Könnyen lehet, hogy szeme előtt lebegett Ézsaiás nagy üzenete: "Tanuljatok jót tenni, törekedjétek igazságra, vezessétek jóra az erőszakoskodót, pártoljátok az árvák és özvegyek ügyét." / 1, 17 /

"Meglátogatni az árvákat és az özvegyeket az ő nyomorúságukban", ez az aktív emberszeretetet mutatja. Arról beszél, amit ma így nevezünk: diakonia, mely az igaz egyház ismertető jelei közé tartozik. "Az igaz egyház ismertető jegyei: az Ige tiszta hirdetése, a sákramentumok helyes kiszolgáltatása, az egyházkormányzás Ige szerinti gyakorlása és a szeretetszolgálat hálaadással és örömmel való végzése." / Dr Bakos Lajos /

Nem akarom megkerülni az Igét. Sőt hangsúlyt teszek minden szóra: meglátogatni, azaz menj el, keresd fel a nyomorúságot, vedd észre, ne várd meg ölbetett kézzel, míg az keres fel téged! Nyomorúságukban: a valós helyzetükben, elesettségükben. Légy olyan mint a jó orvos, aki a betegeket keresi fel, s a velük való törődés miatt nem ér rá az egészségesek-

kel szórakozni.

DE , s ennek az igének a magyarázatánál nem hallgathatunk el valamit. Nem hallgathatjuk el azt a felismerésünket, amit mi így nevezünk "megelőző diakoniai szolgálat". Azaz, olyan szolgálat, amely azért történik, hogy ne legyenek árvák és özvegyek. Ne legyenek nyomorúságra jutottak. S amikor Krisztus egyháza részt vesz olyan szolgálatokban, amelyek arra irányulnak, hogy békeségben éljenek a népek, hogy megszűnjön az embernek ember által való kizsákmányolása, akkor azt az irgalmasság cselekedetét gyakorolja, amelyről Jakab apostol is beszél. Akkor leszállunk a völgybe, az emberek közé, a hétköznapok nagy problémái és nyomorúságai közé.

A keresztyén embernek mindig nagy kísértése fent maradni a hegyen, ahol fényes felhő borít be minket és szózatot hallunk az égből./Mt.17,5/ "...de Isten soha nem engedi meg, hogy ott megálljunk. Szellemi életünket az próbálja meg, hogy van-e erőnk a leszállásra. Ha csak a felemelkedésre van erőnk, akkor valami baj van... Nem a hegycsúcsok és napfelkelte, vagy a szép utáni vonzódás számára vagyunk teremtve; ezek csak az ihletés pillanatára valók. Völgylakóknak vagyunk teremtve, magunkfajta anyagból valók közé. Itt kell megbizonyítanunk buzgóságunkat."/ Chambers/

Mindazt, amit eddig mondtam, alig lehetne tömörebben összefoglalni mással, mint annak az ünnepi kötetnek a címével, amelyet Thurneysen Eduardnak, a kiváló svájci igehirdetőnek és teológusnak hetvenedik születésnapja alkalmából adtak ki: "Gottesdienst - Menschendienst" /Istenszolgálat - emberszolgálat." Igen, az igazi, a szeplő nélkül való istentiszteletnek az első ismertetőjele az irgalmasság, a diakonia, az ember szolgálat. Erre mindnyájan kötelezve vagyunk, hiszen olyan

Megváltót követünk, Aki nem azért jött, hogy Neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon és adja életét váltságul sokakért. /Mt. 20, 28/

2. A tisztaságról.

"és szeplő nélkül megtartani magát e világtól," mondja tovább alapigénk, s ebben tisztaság van.

Mindenekelőtt fontos, hogy jól értsük, mit ért Jakab apostol a "világ" alatt. E fogalom magyarázatánál hadd idézzem szótokra Robertson Frigyes Vilmost, minden idők egyik legnagyobb igehirdetőjét. "Vajjon mit ért itt a világ alatt? Nem ezt a gyönyörű földet, amely az "Istennek élő köntöse"...Ebből a világból annyi szépséget és égi levegőt szívhatsz magadba, amennyit akarsz. S mégis már annyi szűkkeblű ember lelkiismereti aggodalmat okozott magának, hogy a világot ebben az értelemben is élvezheti-é.

A családtagok közt fennálló szeretet köteléke sem a világ. Az emberek azt mondják, hogy ha gyermekeinket szeretjük, elvesztjük azokat. Mily borzasztó volna még gondolatnak is, hogy az Isten ily szörnyű zsarnok! Ha sírunk, ránk parancsolnak, hogy töröljük le könnyeinket s e közben elfeledik, hogy maga Jézus is sírt. Bizony, mi úgy is elég kevésbé szeretünk...Ne szentségtelenítsétek meg a családi szeretet megszentelt otthonát azzal, hogy ezt is tiltott világnak nevezitek.

Az a világ, mely minket beszennyez, a körülöttünk élő rossznak a 'szelleme." /Eddig tart az idézet Robertsontól./

Az az igazi, a tiszta istentisztelet, ha szeplő nélkül, mocskotalanul, - ahogy némely bibliafordítás mondja -, megőrizük magunkat a világtól. De miként tehetjük ezt? "Ez ellen nincs más gyógyszer, csak az, amelyet Jakab említ. Először is meg kell ismerkednünk a szenvedéssel. Másodszor az Atya Isten

előtt kell élnünk, az eljövendő világ fényében, míg végre ez a világ sötétnek tűnik fel előttünk. Aki a napfényben él, azt az olajmécses nem vakítja el. Aki lelke belső világában az örökkévaló hárfák zengését hallja, az a jelen világ hamis dalait nem tarthatja igazi zenének. Aki a halálra s az eljövendő ítéletre várakozik, az nem törődik a világ ítéletével. Hogy az eljövendő világ erőit érezzük -: ez a titka annak, hogy mint őrizhetjük meg magunkat szeplőtlenül a világtól." 41 JOT

/Robertson/

Befejezésül még valami: Az irgalmasság és a tisztaság összetartozik. Nem szabad őket elválasztanunk. Jaj, ha irgalmasok vagyunk, de tisztátalan szívvel; s jaj, ha tiszta szívűek maradunk, csak közben irgalmatlanokká lettünk. Isten Lelke segítsen bennünket, hogy egész életünkben tiszta és szeplő nélkül való istentiszteletet gyakorolhassunk; hogy irgalmasságban és tisztaságban járjunk. Amen.

Néhány megjegyzés:

A thrészkeia - vallásosság, kegyesség. Az UT-ban még két helyen fordul elő: Act. 26, 5; Kol. 2, 18. - aszpilosz - moosoktalan, szeplőtelen, hibátlan, nem vétkező. A kozmosz értelmzésénél Schlatter mutat rá, hogy itt az embervilágról, az emberekről van szó. Mégpedig - különösen a János evangéliumában használt világ-képzetre gondolva - az emberi életről, ami kor Istentől, az ő akaratától elfordul. /Idézi Groó /